

Sygn. akt V CSK 363/06

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Żyźnowski

w sprawie z powództwa K. P. i M. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie D.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2006 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 12 kwietnia 2006 r.,

odrzuca skargę kasacyjną i zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) kosztów procesu za instancję kasacyjną.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 20 września 2004 r. powodowie K. P. i M. P. uzyskali zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie. Kolejnym postanowieniem z dnia 17 maja 2006 r. Sąd Apelacyjny ustanowił dla powodów adwokata z urzędu, który wniósł skargę kasacyjną bez uiszczenia opłaty podstawowej (art. 14 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 130 § k.p.c.).

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda D. w złożonej odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej oddalenie z zasądzeniem kosztów procesu za instancję kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 14 ust. 2 nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę podstawową pobiera się od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 2, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wśród pism wymienionych w art. 3 ust. 2 powołanej ustawy mieści się skarga kasacyjna. W konsekwencji uznać należy, że opłatę podstawową obowiązana jest uiścić strona wnosząca skargę kasacyjną, jeżeli została przez sąd zwolniona od kosztów sądowych całkowicie lub częściowo - w zakresie obejmującym dokonanie tej czynności. W takim właśnie zakresie od kosztów sądowych zwolniony był powód, co skutkowało istnieniem po jego stronie obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej.

Skutki nieuiszczenia opłat od środków odwoławczych i środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników określa obecnie art. 130² § 3 k.p.c. Przepis ten stanowi, że sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego (środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcie opłaty w wysokości stałej obejmuje nie tylko opłatę stałą

w rozumieniu nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnej, ale również opłatę podstawową (por. m. inn. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r. sygn. akt V CSK 325/06). Po pierwsze bowiem, wysokość opłaty podstawowej jest stała, gdyż wynosi 30 zł (art. 14 ust. 3 powołanej ustawy). Po drugie, sformułowanie „opłata w wysokości stałej” różni się istotnie od używanego w ustawie o kosztach pojęcia „opłata stała”, co wskazuje na zamiar ustawodawcy nadania tym określeniom innego znaczenia. Po trzecie wreszcie, nie ma podstaw do przyjęcia, że wolą ustawodawcy było wyłączenie sankcji przewidzianej w art. 130² § 3 k.p.c. w stosunku do stron zwolnionych przez sąd od kosztów sądowych i reprezentowanych przez profesjonalnego pełnomocnika. W konsekwencji, wniesienie skargi kasacyjnej bez uiszczenia opłaty podstawowej przez adwokata reprezentującego skarżących zwolnionych od kosztów sądowych, skutkuje odrzuceniem skargi (art. 398⁶ § 3 k.p.c.) z zasądzeniem żądanych przez Skarb Państwa kosztów procesu za instancję kasacyjną (398²¹, 391 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1, 98 § 1 i 3 oraz z 99 k.p.c.). Kolejne żądanie powodów skierowane przeciwko tej samej stronie podlegające oddaleniu z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego uzasadnia wydanie stosownego orzeczenia o odpowiedzialności za wywołane koszty. Znaczenie procesowe i wychowawcze instytucji kosztów nie pozwala obarczyć ich ciężarem – także w kolejnej sprawie – strony pozwanej, która nie może być narażona na uszczerbek w sferze ekonomicznej wywołany wyłącznie postępowaniem powodów.

Z powyższych przyczyn i na podstawie przytoczonych powyżej przepisów orzeczono jak w sentencji postanowienia.